

Bruksela, 9 lutego 2017 r.
(OR. en)

6170/17

COHOM 16
CONUN 54
SOC 81
FREMP 11

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	15717/16 COHOM 168 CONUN 234 SOC 815 FREMP 210
Dotyczy:	Zmienione ramy UE wymagane na mocy art. 33 ust. 2 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych

Delegacje otrzymują w załączeniu zmienione ramy UE wymagane na mocy art. 33 ust. 2 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych. Ramy te Rada przyjęła w dniu 16 stycznia 2017 r. na 3513. posiedzeniu.

**ZMIENIONE RAMY UE WYMAGANE NA MOCY ART. 33 UST. 2 KONWENCJI
NARODÓW ZJEDNOCZONYCH O PRAWACH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Zmienione zgodnie z zaleceniami zawartymi w uwagach końcowych oenztowskiego Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych co do wstępnego sprawozdania UE z wdrażania konwencji

1. WSTĘP

Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych¹ (zwana dalej „konwencją”²) weszła w życie w UE 22 stycznia 2011 r. Na mocy art. 33 ust. 2 konwencji państwa strony „utrzymują, wzmacniają, wyznaczają lub ustanawiają” ramy obejmujące co najmniej jeden niezależny mechanizm. Rolą ram jest promocja, ochrona i monitorowanie wdrażania tej konwencji. Ramy muszą zostać ustanowione zgodnie z *systemami prawnymi i administracyjnymi* poszczególnych państw stron. W art. 33 ust. 2 konwencji przewidziano, że odpowiednie działania mogą być realizowane w ramach, które mogą składać się z kilku organów. W art. 33 ust. 3 konwencji przewidziano, że społeczeństwo obywatelskie, w szczególności osoby niepełnosprawne i reprezentujące je organizacje, muszą być włączone w proces monitorowania i w pełni w nim uczestniczyć.

Punkt 13 kodeksu postępowania pomiędzy Radą, państwami członkowskimi i Komisją zawierającego wewnętrzne ustalenia dotyczące wdrażania przez Unię Europejską i reprezentowania Unii Europejskiej w odniesieniu do konwencji przewiduje, że „Komisja we właściwym momencie zaproponuje właściwe ramy dla jednego lub kilku niezależnych mechanizmów zgodnie z art. 33 ust. 2 konwencji oraz w sprawie udziału społeczeństwa obywatelskiego – zgodnie z art. 33 ust. 3 konwencji, uwzględniając wszystkie odpowiednie instytucje Unii, jej organy, urzędy lub agencje”.³

¹ 2010/C 340/08, Dz.U. C 340 z 15.12.2010, s. 11.

² O ile nie wskazano inaczej, wszystkie odniesienia do przepisów prawnych odnoszą się do konwencji.

³ W dalszej części w celu uproszczenia stosowane będzie określenie „instytucja”, chyba że odniesienia dotyczą konkretnych postanowień Traktatów.

Wycofanie się Komisji Europejskiej z ram UE nie wpływa na zadania, które Komisja Europejska realizuje jako punkt kontaktowy UE w sprawach dotyczących konwencji, w tym na promocję i ochronę, ani na przewidziane w TFUE zadania odnoszące się do monitorowania wdrażania prawa UE przez państwa członkowskie.

2. ZAKRES STOSOWANIA

Zgodnie z art. 44 ust. 2 konwencji obowiązki UE jako organizacji integracji regionalnej są równoważne z obowiązkami państwa strony, w zakresie kompetencji UE. Kompetencje te określono w załączniku II do decyzji Rady 2010/48⁴.

Mandat ram UE obejmuje dziedziny kompetencji UE i stanowią one uzupełnienie krajowych struktur i niezależnych mechanizmów, na których spoczywa główna odpowiedzialność za promocję, ochronę i monitorowanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w państwach członkowskich.

Ramy UE obejmują dwa różne mandaty:

- **pierwszy** – zadania muszą być realizowane w tych dziedzinach, w których państwa członkowskie przekazały swoje kompetencje UE (głównie przepisy i polityka UE⁵). Będzie to główny obszar działań ram;
- **drugi** – zadania muszą być realizowane z poszanowaniem „wewnętrznego” wdrażania konwencji przez instytucje UE, tj. administracji publicznej Unii, np. w stosunku do ich pracowników, jak również w ramach ich interakcji z obywatelami i ogółem społeczeństwa.

⁴ Decyzja Rady 2010/48/WE w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

⁵ Jak określono w deklaracji w sprawie kompetencji UE załączonej do decyzji Rady 2010/48.

3. CZŁONKOWIE

Szereg instytucji i organów UE wykonuje obecnie zadania w zakresie promocji, ochrony i monitorowania praw określonych w konwencji.

Współtworzyć ramy UE mają następujące podmioty:

- Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego,
- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych.

4. ZADANIA DO WYKONANIA

4.1 Promocja

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich może przyjmować skargi, a także wszczynać dochodzenia z urzędu i sporządzać sprawozdania (art. 228 TFUE) dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów, jednostek organizacyjnych, w tym Komisji i Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Do jego obowiązków należy prowadzenie na mocy konwencji działań promujących, takich jak wydawanie rocznego sprawozdania z działalności zawierającego osobną część poświęconą niepełnosprawności oraz rozpowszechnianie informacji poprzez sieć europejskich rzeczników praw obywatelskich.

Agencja Praw Podstawowych UE może popularyzować konwencję zgodnie z rozporządzeniem nr 168/2007⁶ oraz z wieloletnimi ramami finansowymi⁷. Może ona w szczególności zajmować się zagadnieniem niepełnosprawności jako elementem obszaru tematycznego przeciwdziałania dyskryminacji, ale również poprzez inne obszary tematyczne, zgodnie z podejściem przekrojowym⁸.

Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych propaguje konwencję w sposób niezależny poprzez kampanie popularyzacyjne oraz działania medialne, sprawozdania, organizowanie wysłuchań i wydarzeń, szkolenia, budowanie sieci i rozpowszechnianie odpowiednich informacji wśród swoich europejskich i krajowych organizacji członkowskich w celu zwiększenia ich wiedzy technicznej i zdolności gromadzenia poparcia, a także zwiększenia zaangażowania zainteresowanych stron. Inne strategiczne działania promujące to kontrola zgodności przepisów i polityk UE oraz udzielanie organom publicznym technicznych porad na temat stosowania konwencji.

4.2 Ochrona

4.2.1 Przestrzeganie przez państwa członkowskie wymogów konwencji przy wdrażaniu prawa UE

Ochrona osób fizycznych przed przypadkami naruszenia konwencji przez państwa członkowskie w ramach wdrażania prawa UE **zasadniczo leży w gestii struktur i sądów krajowych**.

W dziedzinie ochrony praw osób fizycznych ramy UE odgrywają rolę uzupełniającą wobec struktur krajowych.

⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zob. zwłaszcza jego art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 2.

⁷ Decyzja Rady (2008/203/WE) w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 168/2007 w odniesieniu do przyjęcia wieloletnich ram prac Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2007–2012, art. 4 ust. 1 lit. a) do h), rozporządzenie nr 168/2007.

⁸ Odpowiednie działania to: przedstawianie rocznego sprawozdania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej w sprawie zagadnień dotyczących praw podstawowych wchodzących w zakres działalności Agencji, publikowanie sprawozdań tematycznych, organizowanie szkoleń i działań edukacyjnych, angażowanie zainteresowanych stron oraz komunikacja i wydarzenia. Agencja może również podejmować działania służące popularyzowaniu w społeczeństwie wiedzy o prawach podstawowych oraz o możliwościach i różnych sposobach ich egzekwowania, nie powinna jednak zajmować się indywidualnymi skargami.

Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego również przyczynia się do ochrony przed przypadkami naruszenia konwencji przez państwa członkowskie przy wdrażaniu przepisów UE, jako że przyjmuje ona wszystkie petycje od wszystkich obywateli UE dotyczące zagadnień, które są związane z obszarem działalności Unii i dotyczą ich bezpośrednio (art. 227 TFUE). Komisja Petycji wykonuje to zadanie w sposób niezależny od państw członkowskich i od Komisji Europejskiej.

4.2.2 Przestrzeganie wymogów konwencji przez instytucje UE

Monitorowanie przypadków domniemanego naruszenia postanowień konwencji poprzez niewłaściwe administrowanie w działaniach instytucji UE jest przede wszystkim zadaniem **Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich**. Może on badać skargi i prowadzić dochodzenia, gdy skargi te dotyczą prawa i dobrej administracji, a także może wszczynać dochodzenia z urzędu i sporządzać sprawozdania (art. 228 TFUE). **Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich** może badać przypadki potencjalnego niewłaściwego administrowania przez Komisję na administracyjnym etapie rozpatrywania przez nią skarg i monitorowania i sporządzać w tym kontekście sprawozdania. Rzecznik jest niezależny od wszystkich pozostałych instytucji UE, jak również od wszelkich rządów, instytucji czy jednostek organizacyjnych.

Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego odgrywa szeroko zakrojoną rolę ochronną, jeśli chodzi o przestrzeganie przez instytucje UE wymogów konwencji przy kształtowaniu polityki i w ramach działań legislacyjnych, również w przypadkach gdy instytucje UE podejmują działania w charakterze organów administracji publicznej (m.in. w sprawach dotyczących personelu). Bada ona petycje dotyczące przepisów i polityk UE i może przedkładać Radzie i Komisji – do omówienia podczas posiedzeń plenarnych – pytania wymagające odpowiedzi ustnej lub wydawać sprawozdania lub rezolucje.

Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych otrzymuje od osób niepełnosprawnych informacje i skargi dotyczące ich osobistych doświadczeń i zwraca na nie uwagę odpowiedzialnych organów administracyjnych oraz ogółu społeczeństwa. Forum może występować w imieniu osób trzecich w wielu sądach krajowych i europejskich.

4.3 Monitorowanie

4.3.1 Monitorowanie wdrażania konwencji przez instytucje UE poprzez przepisy i polityki UE

Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych systematycznie w sposób niezależny **monitoruje to, jak UE wdraża konwencję poprzez przepisy i polityki**, w tym analizuje nowe wnioski legislacyjne i przyjmuje skargi odnoszące się do ich wdrożenia. Może w związku z tym – w odniesieniu do konkretnego przedziału czasowego – stwierdzić postęp, zastój lub regres w korzystaniu z praw.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich również, w sposób komplementarny, monitoruje to, jak instytucje wdrażają konwencję, ponieważ może z własnej inicjatywy wszczynać dochodzenia i sporządzać sprawozdania dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych UE⁹.

4.3.2 Dostarczanie danych i opracowywanie wskaźników

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej niezależnie gromadzi i analizuje dane w zakresie swojego mandatu. Dostarczanie takich danych w sposób niezależny będzie jej głównym zadaniem w obrębie omawianych ram. W tym kontekście **Agencja** opracowuje także wskaźniki i poziomy odniesienia, tak by wspierać proces monitorowania.

5. SPOSÓB DZIAŁANIA

Ramy UE mają funkcjonować jako prosty, wydajny i praktyczny mechanizm, w którym indywidualni członkowie działający w oparciu o skoordynowany plan prac przyczyniają się do promocji, ochrony i monitorowania konwencji w zakresie ich obecnych kompetencji.

W ciągu roku członkowie ram będą realizować swoje zadania w kontekście swojej działalności. Kontaktować się będą w zależności od potrzeb.

Co najmniej raz w roku odbywać się będą posiedzenia dotyczące poczynionych postępów. Możliwość organizowania dodatkowych posiedzeń zostanie rozważona z należytą starannością w zależności od potrzeb i na wniosek dowolnego z członków ram.

⁹ Poprzez sieć europejskich rzeczników praw obywatelskich Europejski Rzecznik może również zapewniać komunikację z krajowymi i regionalnymi rzecznikami w państwach członkowskich.

Wszyscy członkowie mają prawo być obecni podczas całego posiedzenia, mieć dostęp do dokumentów dotyczących posiedzenia i wyrażać swoje opinie na omawiane tematy. Decyzje podejmowane będą w drodze konsensusu. Członkowie uzgodnią między sobą metody pracy i priorytety.

Przejrzystość komunikacji wobec opinii publicznej ma zasadnicze znaczenie, by zapewnić właściwe zrozumienie działania ram, jak również zadań i działalności ich poszczególnych elementów. Członkowie ram czuwają nad tym, by w ich regularnych działaniach sprawozdawczych prace związane z wdrażaniem konwencji były jasno określone i odpowiednio widoczne.

Co więcej, jeden z członków ram utrzymywać będzie w pełni dostępną stronę internetową zawierającą linki do stron internetowych pozostałych członków.

Przegląd ram i/lub metod ich pracy może zostać rozpoczęty w dowolnym momencie, gdy zostanie to uznane za konieczne.